

Aperitief: 't is vasten ... dus even geen aperitief

Openingslied: Hoe is uw naam (ZJ 566)

<https://www.youtube.com/watch?v=48RJtAGFmVI>

Hoe is uw naam, waar zijt Gij te vinden,
eeuwige God, wij willen U zien.
Geef ons vandaag een teken van liefde.

Eeuwige God, wij willen U zien,
geef ons vandaag een teken van liefde.

Want wat de hemel is voor de aarde,
dat is uw liefde voor hen die geloven.

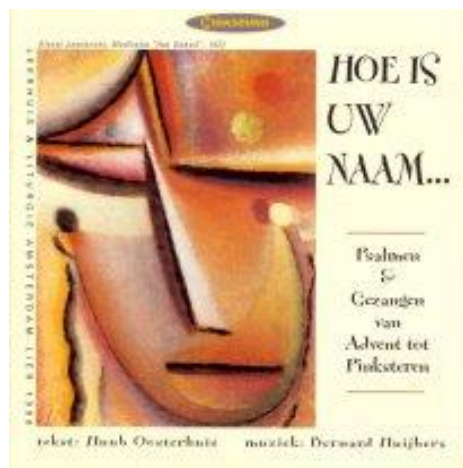
Geef ons vandaag een teken van liefde.

Gij, de vergeving van alle zonden,
recht en gerechtigheid voor deze wereld.

Gij, de vergeving van alle zonden,
geef ons vandaag een teken van liefde.

Gij kent ons toch, Gij zult niet vergeten,
dat wij uw mensen zijn, Gij, onze God.

Hoe is uw naam, waar zijt Gij te vinden,
eeuwige God, wij willen U zien.
Geef ons vandaag een teken van liefde

Welkom:

Afgelopen week vierden we Aswoensdag.
Veertig dagen lang zijn we onderweg naar Pasen.
Die veertigdagentijd van stilte en bezinning daagt ons uit
om vastgeroeste gewoontes in vraag te stellen
en terug te keren naar de essentie van ons bestaan.

(Dat wij hierbij willen stilstaan, drukken we week na week uit
door letterlijk op de drempel van de viering stil te blijven staan,
in het vertrouwen op Gods barmhartigheid.

Lied: Hoe is uw naam - strofe 1)

Op deze eerste zondag van de veertigdagentijd
vertelt het evangelie hoe ook Jezus de stilte opzocht
om zich op de essentie te richten
en hoe ook Hij daarbij struikelstenen moest overwinnen.
Hij weerstaat aan de verlokkingen van macht, bezit en eigenwaan

en kiest voor een leven in dienst van medemensen.
Zo nodigt Hij ook ons uit om te vertrouwen op een God die ons vraagt om er daadwerkelijk te zijn voor elkaar – een God wiens naam is: 'Ik zal er zijn voor u'.

(Lied: Hoe is uw naam - strofe 2)

Symboolmoment: (map Broederlijk Delen)

We zijn verontwaardigd over de schending van
kinder- en mensenrechten,
en over hoe autoritaire wereldleiders meer en meer macht
grijpen.
We maken een vuist en komen in actie.
We nemen de toekomst in handen.
In deze viering horen we dat Jezus tegengewicht
biedt en onverdeeld kiest voor dienstbaarheid.
We plaveien een pad richting Pasen, nieuw leven.
Stapsteen die ons op weg zet: dienstbaarheid.

SYMBOOL - TWAALF STAPSTENEN

In de liturgie spelen we in op de slogan van dit jaar en drukken symbolisch uit hoe we 'toekomst' maken. Aan toekomst bouwen - vrede en gerechtigheid - gebeurt stap voor stap. Niet pardoës. Zoals de exodus naar bevrijding veertig jaar duurde, zo gaan we veertig dagen geduldig op weg naar Pasen.

Symbolisch plaveien we daarvoor twaalf stapstenen, één of twee per week, die ons op weg zetten naar dat samenleven in vrede en gerechtigheid. Dat we ervoor gaan, klinkt in de titel van elke viering.

Ter info: 'twaalf' verwijst naar de twaalf leerlingen. En Jezus' keuze voor 'twaalf' gaat terug op het twaalfstammenverbond (Oude Testament). Dat verbond legt de gelijke verdeling van de macht onder de twaalf juridisch vast. Het garandeert een samenleving op basis van gelijkheid, vrede en gerechtigheid. De twaalf stammen van het godsvolk, zijn door Jezus universeel - katholiek, over de hele wereld - geworden. Ongeacht nationaliteit, kleur, afkomst, religie ... Het is een visioen, een project waaraan Jezus tot in zijn dood trouw is gebleven, ook nadat het door Judas werd verraden.

Uitwerking?

Met twaalf stenen bouwen we vooraan in de kerk een pad, een 'weg naar Pasen'. De stenen overbruggen een afstand, zoals stapstenen in een rivier het mogelijk maken dat je de overkant bereikt. Elke viering leggen we één of twee 'stapstenen', zo komen we aan twaalf. We leggen ons pad in de richting van de plek (lege kandelaar) waar de nieuwe paaskaars komt.

Aswoensdag - twee stapstenen: INKEER | OMMEKEER
Eerste zondag - één stapsteen: DIENSTBAARHEID

Gebied om ontferming:

Heer, zie genadig om naar uw wereld,
in de greep van niets ontziend machtsmisbruik en geweld,
ten koste van ontelbare weerloze mensen,
ten koste van de toekomst van onze aarde, door U
als huis voor allen bedoeld.
Wees mild en barmhartig als ook wij

(map Broederlijk Delen)

in ons omgaan met anderen
soms grijpen naar macht,
en niet uw weg gaan als dienende mens ...

Wek uw kracht en kom ons bevrijden

of:

God van barmhartigheid,
U schenkt ons steeds weer nieuwe kansen,
ook als we ons laten verleiden door macht, bezit of eer
of als we onszelf tot goden willen maken.
Wij bidden U: wees voor ons een houvast,
leer ons weerstaan
aan het nooit aflatende verlangen naar méér
en inspireer ons om waarachtige keuzes te maken.
Kom bij ons aanwezig, God, nu wij ons tot U keren,
en ontferm U ook vandaag over ons.

Heer, ontferm U over ons ...

(of -> Lied: Hoe is uw naam - strofe 3)

V.: Moge de barmhartige God zich over ons ontfermen,
ons voorgaan op de weg van bekering
en ons geleiden naar het licht van Pasen.

Openingsgebed:

Barmhartige en liefdevolle God,
zie genadig naar ons
om in een wereld
in de greep van niets ontziend
machtsmisbruik en geweld.
Open onze ogen
voor al het goede dat mogelijk is;
open onze oren
voor de hulpkreten van weerloze mensen,
en open ons hart voor de zorg om de
toekomst van deze aarde.
Zegen ons met mildheid en barmhartigheid
en maak ons tot dienende mensen
zoals Hij het ons heeft geleerd:
Jezus, uw Zoon en onze broeder – amen.

Eerste lezing: Uit het boek Genesis

(Gen. 2, 7-9; 3, 1-7)

7 In het begin boetseerde de Heer God de mens uit stof
dat Hij van de aarde nam, en Hij blies hem de levensadem in
de neus; zo werd de mens een levend wezen.
8 Daarna legde de Heer God een tuin aan in Eden,
ergens in het oosten, en daarin plaatste Hij de mens die Hij
geboetseerd had.
9 De Heer God liet uit de grond allerlei bomen
opschieten,
aanlokkelijk om te zien en heerlijk om van te eten.

Midden in de tuin stonden de boom van het leven
en de boom van de kennis van goed en kwaad.

1 Van alle dieren, die de Heer God gemaakt had,
was er geen zo sluw als de slang.

Ze zei tegen de vrouw:

` Heeft God werkelijk gezegd
dat je van geen enkele boom in de tuin mag eten?'

2 De vrouw zei tegen de slang:

` Wij mogen wel eten van de vruchten van de bomen in de tuin.

3 God heeft alleen gezegd:

` Van de vruchten van de boom die midden in de tuin staat mag je
niet eten;

je mag haar zelfs niet aanraken; anders zul je sterven."

4 Maar de slang zei tegen de vrouw:

` Je zult helemaal niet sterven!

5 God weet dat je ogen open zullen gaan als je van die boom eet,
en dat je dan gelijk zult worden aan God,
door de kennis van goed en kwaad.'

6 Toen zag de vrouw dat het goed eten was van die boom,
en dat hij een lust was voor het oog,
en hoe aantrekkelijk het was er inzicht door te krijgen.
Zij plukte dus een vrucht en zij at ervan;
zij gaf er ook van aan haar man, die bij haar stond,
en ook hij at ervan.

7 Nu gingen hun beiden de ogen open
en zij ontdekten dat ze naakt waren.
Daarom hechtten ze vijgenbladeren aaneen
en maakten daar lendenschorten van.

Tussenzang: Psalm 51 (50), 3-4, 5-6a, 12-13, 14 en 17

refrein: Heer, ontferm U, wij hebben gezondigd.

God, ontferm U over mij in uw barmhartigheid,
delg mijn zondigheid in uw erbarmen.

Was mijn schuld volkomen van mij af,
reinig mij van al mijn zonden.

Ik erken dat ik misdreven heb,
altijd heb ik mijn vergrijp voor ogen.

Jegens U alleen heb ik gezondigd,
wat U tegenstaat heb ik gedaan.

Schep in mij een zuiver hart, mijn God,
geef mij weer een vastberaden geest.

Wil mij niet verstoten van uw Aanschijn,
neem uw heilige Geest niet van mij weg.

Geef mij weer de weelde van uw zegen,
maak mij sterk in edelmoedigheid.

Heer, maak Gij mijn lippen los,
dat mijn mond uw lof kan zingen.

Tweede lezing: Uit de Brief aan de Romeinen (Rom. 5, 12-19)

- 12 Door één mens is de zonde in de wereld gekomen
en met de zonde de dood,
en zo is de dood over alle mensen gekomen,
aangezien allen gezondigd hebben.
- 13 Er was heus wel zonde in de wereld al voordat de wet er was;
maar zonde wordt niet aangerekend waar geen wet is.
- 14 Toch heeft de dood als koning geheerst
in de tijd van Adam tot Mozes,
dus ook over hen die zich niet op de wijze van Adam
schuldig hadden gemaakt aan de overtreding van een gebod.
Adam nu is het beeld van Hem die komen moest.
- 15 Maar de genade laat zich niet afmeten aan de misstap van Adam.
De fout van één mens bracht allen de dood,
maar aan allen schonk Gods genade
een rijke vergoeding door de grote gave van zijn genade,
de ene mens Jezus Christus.
- 16 Zijn gave laat zich niet afmeten aan die ene zonde.
Het oordeel dat volgde op die ene misstap
liep uit op een veroordeling,
maar de gratie die na zoveel overtredingen verleend werd
liep uit op volledige kwijtschelding.
- 17 Door de overtreding van één mens begon de dood te heersen,
als gevolg van zijn val. Hoeveel heerlijker zullen zij
die de overvloed van de genade en de gave van de gerechtigheid ontvangen, leven en
heersen, dankzij de ene mens Jezus Christus!
- 18 Dus, zoals één fout leidde tot veroordeling van allen,
zo ook leidde één goede daad tot vrij spraak en leven voor allen.
- 19 Zoals door de ongehoorzaamheid van één mens allen zondaars werden,
zo worden door de gehoorzaamheid van één allen gerechtvaardigd.

Lied: Erbarm U God en delg genadig (ZJ 320)

https://www.youtube.com/watch?v=SwuIJh_iDM

Erbarm U, God, en delg genadig
het kwaad dat ik heb aangericht
en was mij schoon: ik zie gestadig
mijn zonden voor mijn aangezicht.

Refrein: Open mijn mond om U te loven,
stort in mijn hart, een nieuwe geest!

2. Ik heb mij tegen U misdragen,
voor U alleen heb ik misdaan:
Gij moogt voor uw gericht mij dagen,
en in rechtvaardigheid mij slaan. *refrein*

3. Laat in mijn hart uw wijsheid zinken,
herschep mijn hart in zijn geheel;
besprenkel mij, ik zal weer blinken
en schitteren als verse sneeuw. *refrein*

4. Laat mij de roep der vreugde horen
en wek zijn weergalm in mijn ziel:
Ik roep terug al wie verloren
uit uw genade nederviel. *refrein*

5. Geen brandaltaar kan U behagen;
maar uw barmhartigheid aanschouwt
wat ik bereid als offergave:
een hart vol deemoed en berouw. *refrein*

Evangelie: (Mt. 4, 1-11)

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Mattheüs.

- 1 In die tijd werd Jezus door de Geest naar de woestijn gebracht om door de duivel op de proef gesteld te worden.
- 2 Na veertig dagen en veertig nachten vasten kreeg Hij tenslotte honger.
- 3 De beproever kwam naar Hem toe en zei:
‘Als U de Zoon van God bent, zeg dan dat deze stenen brood worden.’
- 4 Hij antwoordde:
‘Er staat geschreven: De mens zal niet leven van brood alleen, maar van ieder woord dat uit de mond van God komt.’
- 5 Toen nam de duivel Hem mee naar de heilige stad, zette Hem op de rand van de tempel,
- 6 en zei:
‘Als U de Zoon van God bent, spring dan naar beneden. Want er staat geschreven: Zijn engelen zal Hij bevelen U op hun handen te dragen, zodat U aan geen steen uw voet zult stoten.’
- 7 Jezus zei hem:
‘Er staat ook geschreven: U zult de Heer uw God niet op de proef stellen.’
- 8 Weer nam de duivel Hem mee, nu naar een zeer hoge berg. Hij liet Hem alle koninkrijken van de wereld zien met al hun pracht,
- 9 en zei: ‘Dit alles zal ik U geven, als U voor mij in aanbidding neervalt.’
- 10 Toen zei Jezus hem:
‘Ga weg, satan. Want er staat geschreven: De Heer uw God zult u aanbidden en Hem alleen dienen.’
- 11 Toen liet de duivel Hem met rust, en er kwamen engelen om Hem van dienst te zijn.

Overweging(en):

Niet heersen, maar dienen

De beelden van hongerige mensen in Gaza, die wanhopig proberen wat eten en drinken te bemachtigen, komen ons ongetwijfeld voor de geest als wij in deze vastentijd horen over Jezus, die bewust honger en dorst wou lijden in een woestijn, waar alleen maar stenen zijn en een brandende zon. Heeft hij voor die hongerige massa en voor de medestanders van deze slachtoffers nog een boodschap?

En op de Westelijke Jordaanoever zien we hoe huizen van Palestijnen, omringd door enkele olijfbomen, met bulldozers tot steengruis worden verpulverd om plaats te ruimen voor nederzettingen van Israëliëse kolonisten. Vooral kinderen lopen voortdurend gevaar, want soldaten of kolonisten schieten zonder mededogen naar alles wat op hun weg komt.

Die schrijnende taferelen in het land, waar onze Bijbelverhalen zich afspeelden, dagen ons uit om onze positie als christenen duidelijk te stellen. Want dit woestijnverhaal met 3 grote verleidingen, leert ons dat Jezus zich duidelijk distantieert van zulke machtsgrepen. Hij verwacht dit ook van zijn volgelingen – waartoe ook wij behoren...

De symbolische figuur Satan, de uiteenwerper, huist in de hoofden en harten van mensen, die met heimelijke of openlijke taal zulke wantoestanden goedpraten. De tegenstander van Jezus gebruikt en misbruikt Bijbelse gedachten om hem van zijn weg af te brengen: 'Als ge dan toch de zoon van God bent' zo begint hij, 'als je van God macht hebt gekregen, als ge een leidende functie tussen de mensenmassa wil opnemen... zeg dan dat deze stenen broden worden.' Dat is de eerste verleiding, die Jezus voortdurend zal tegenkomen: komen: 'Wordt een broodkoning! Grijp het nijpend tekort aan om mensen naar je hand te zetten.' In plaats van mensen te mobiliseren om hun hachelijke situatie te veranderen, om hun diepe nood aan een rechtvaardige samenleving te realiseren, wordt hier de mogelijkheid geopperd om je machtspositie te vestigen en mensen van je afhankelijk te maken.

Heel anders is het als Jezus enkele broden, die iemand bij zich heeft, laat ronddelen. Dat stelt Jezus als teken van wat komen moet: een rijk van vrede en gerechtigheid. Maar de mensenmassa wou hem in de rol duwen van een koning die 'brood en spelen' geeft.

Nog meer misleidend is de 2de aanval. Daar citeert de duivelse tegenstander zelf Bijbelteksten: 'Als je toch zo'n vertrouwen hebt dat er jou niets kan gebeuren, spring dan van het dak van de tempel naar beneden en we zullen zien of engelen je zullen redden voor je te pletter valt. Er wordt altijd gezegd dat God zal tussenkomen. Wel...laat het Hem bewijzen...'

Vertrouwen zonder tastbare zekerheid wordt hier omgebogen tot iets spectaculairs, iets verbluffends, show waar iedereen paf van staat. Het zal Jezus zelfs naar het hoofd geslingerd worden als hij machteloos aan het kruis hangt: 'Hij heeft in God zijn vertrouwen gesteld, laat die hem dan nu redden!'

Wie consequent de zijde van de verdrukten kiest en daarin trouw is tot het einde toe, wordt hier belachelijk gemaakt. Het gelijk is aan de sterkste. Als in het gewelddadige Amerika de vrouw van de vermoorde Charlie Kirk toch de massa niet wil opzweepen met wraak, maar de Bijbelse boodschap van vergeving en liefde citeert, krijgt ze van Trump een sneer: 'Erika, daar ben ik niet mee eens. Ik haat mijn tegenstanders'.

Bij de 3de verleiding wordt het helemaal duidelijk waar alles om draait: je moet je positie gebruiken om macht te verwerven over de wereld. Doe maar een knieval voor wie macht heeft.

Telkens zal Jezus de Bijbel citeren in het juiste perspectief en zijn weg van dienstbaarheid aan mensen in de plaats stellen van die pogingen om hem te strikken in het web van de macht.

Dat wordt aan ons gezegd, terwijl we machteloos moeten toezien hoe wereldleiders alles naar hun hand zetten. En toch kunnen we verbaasd zijn van de weerbaarheid van gewone mensen. Van die veerkracht getuigt een van de Palestijnse partners van Broederlijk Delen: Defense for Children International-Palestine blijft de schendingen van kinderrechten binnen de Israëliische bezetting aankaarten totdat de internationale gemeenschap ingrijpt. De strijd van deze organisatie kan je dan omschrijven als 'standvastig blijven'. Sumud is een heel belangrijk begrip in de Arabische cultuur. Ondanks de overweldigende tegenstand toch koppig blijven voortdoen, omdat men gelooft dat die strijd rechtmatig is. Deze mensen zijn de dam tegen volledige straffeloosheid.

Men probeert deze organisatie natuurlijk ook weer verdacht te maken bij buitenlandse donoren en weg te zetten als terreurorganisatie, zodat ze de financiering zouden stopzetten. Buiten Duitsland, dat daar oren naar heeft, blijven echter de meeste donoren hun financiering behouden. Verschillende onderzoeken o.a. van de Europese Unie toonden immers aan dat de aantijgingen van Israël elke grond missen. Naast die standvastigheid is het dus ook een taak om onze regeringen, die onder Israëliische druk staan, toch te bewegen om deze partnerschappen te blijven steunen op basis van gedeelde waarden.

Het woestijnverhaal van Jezus en de drie verleidingen eindigt dat de duivelse 'uiteenwerper' moet loslaten en dat engelen naar Jezus toe komen om hem bij te staan.

Ook wij hopen dat de verschrikkelijke vertekening van feiten en de manipulatie, die onze tijd meemaakt, mag wegdrijven als een nachtmerrie en dat reddende engelen van mensen in de plaats mogen komen.

(Jan De Roeck - Broederlijk Delen)

Insteek Broederlijk Delen:

Defense for Children International - Palestine (DCI-P) verdedigt de rechten van Palestijnse kinderen die vaak zonder proces gevangen worden gezet. Via juridische en psychologische ondersteuning helpt de organisatie kinderen en families. Door getuigenissen te verzamelen slaagt de organisatie erin om mensenrechtenschendingen een gezicht te geven.

Uit solidariteit of verbondenheid
groeit en bloeit vrede, rechtvaardigheid, liefde
dankzij telkens weer een kleine stap:
als hun vernedering en uitbuiting mij raakt;
als hun pijn mij kwetst;
als hun onmacht mij onrustig maakt;
als hun gebondenheid mij minder vrij maakt;
als hun slavernij mij roept;
als hun vrijheid mijn vreugde is;
als hun leven mijn, ons leven wordt.

(een tekst van zr. Jeanne Devos)

'n Deugddoend en gezegend begin van de vasten...

Is het omdat dit jaar onze vasten samenvalt met de vastenperiode van de moslims, de ramadan, dat het meer in het nieuws en de media zat dan anders ... het opende alvast de deuren van een rusthuis waar ik met een aswoensdagviering de vastenperiode kon starten op weg naar Pasen, het feest van het nieuwe leven. Iemand vertelde hoe ze als kinderen dan al hun snoep spaarden om dan alles in een keer op te eten... het suikerfeest is dus niet nieuw... Het klonk echter teveel als een voltooid verleden tijd verhaal met nostalgie doorweven en aangedikt door de jaren en daarom merkte iemand anders op: "ze doen dat nu niet meer zeker, ja bij de moslims heb je dat, dat ze niet mogen eten maar bij ons, ik ken niemand die vast."

Ik kon aangeven dat dit in een rusthuis ook niet veel zin heeft, want de meesten staan toch op een zoutloos en suikerarm dieet. Maar ja, hoe kunnen jullie dan wel vasten? De vorige jaren vond ik het een mooi beeld om in de vastenperiode na te gaan waar we overall in 'vast' zitten, of 'aan' vast zitten ... noem het onze verslavingen, de dingen waar we niet zonder kunnen. Herkenbaar, want al vlug kwamen de voorbeelden: mijn feuilletons, mijn aperitiefje, mijn slaappillen ... Ik keek naar de roulator, en voegde eraan toe ... dat is toch ook een soort vastzitten? Ja maar, dat is toch niet hetzelfde. Juist, er is

een verschil tussen bekoringen en beproevingen ... waarbij immobiliteit toch wel een serieuze beproeving kan zijn en bekoringen gaan over dingen waar we 'neen' kunnen op zeggen, kunnen voor kiezen.

"Ik heb geen bekoringen meer ..." zei iemand. "En ik geen zonden meer, ik doe niets meer verkeerd" zei een ander. "Allé, het bestaat toch," zei ik lachend, "een rusthuis vol heiligen." Omdat we beseften dat we allen graag winnen tijdens het kaartspel en niet tegen ons verlies kunnen bij het monopolyspel en niemand dus perfect is, of heilig, kon ik het hebben over het Evangelie van Jezus in de woestijn dat we daarnet gehoord hebben en dat klassiek staat aan het begin van de vastentijd. De drie bekoringen die daarin naar boven komen, zijn van alle tijden en eigen aan alle leeftijden, van het kleinste kind tot de oudste mens: bezit, macht en eer. Waarbij je voor jezelf kunt invullen waar je 't meest door bekoord wordt. Iemand uit het aandachtige publiek zei: "den dien in Amerika is bezeten van alle drie ...en den dien in Rusland ook ... 't zijn echte duivels!" Je ziet, actualiseren van het goddelijk woord uit de bijbel is niet zo moeilijk en je moet niet te ver zoeken. Maar goed, laten we eerlijk voor de spiegel staan en vegen voor ons eigen deur, dat houdt de gang in 't rusthuis proper.

't Zijn rare tijden, met al die oorlogen en ruziestokers, daar was iedereen het over eens. "Ik ben toch wel bang als ik naar 't nieuws kijk" ... dit en nog veel meer om bang voor te zijn werd beaamd. Bang voor de toekomst, voor de klein- en achterkleinkinderen, de gouden tijd die voorbij is ... bang dat ze geen personeel meer vinden om voor hen te zorgen... gelukkig zijn er vreemden die nu naar hier komen, "goe mensen die nog willen werken"

De vasten is ook een uitnodiging tot solidariteit, mekaar helpen, broederlijk delen ... het gebeurt dus nog, en mooi als je dit kan benoemen en ervaren.

"Moest er hier oorlog komen, de kerken zouden wel weer vol zitten." Iets in mij kon dat niet helemaal beamen. Maar het deed me er wel aan denken dat het rusthuispubliek een fantastisch middel heeft tegen angsten, iets wat ook zo kenmerkend is voor de vasten: het gebed.

Zo kon ik eindigen met hen uit te nodigen – hen te vragen – om te bidden, zij die dat als geen ander kunnen, waar ze ook tijd voor hebben en dat ze kunnen doen voor al die mensen die ze meedragen in hun oma of opa hart, voor allen die niet kunnen bidden of die de weg naar ons Here niet vinden. Ik beloofde voor hen te bidden op voorwaarde dat ze het ook voor mij zouden doen. Dankzij hun gebed wordt het een gezegende vastentijd. Ik kon met een dankbaar gevoel hen een assekruisje geven, zij die voor ons gaan bidden de komende vastentijd naar Pasen.

Vasten is delen, ook onze mooie, deugddoende ervaringen. Ze zijn voor ons stapstenen die ons vaste grond geven op weg naar Pasen.

(Miguel Dehondt)

"Geschapen om tot zegen te zijn"

Mens, wie ben je? Wie wil je zijn? Wat is jouw roeping?

Dat zijn geen theoretische vragen. Het zijn vragen die raken aan ons bestaan. En precies die vragen klinken vandaag door in zowel de eerste lezing als in het evangelie.

We horen vandaag het tweede scheppingsverhaal. Niet het verhaal van de zeven dagen, maar het intiemere verhaal over de mens van stof en adem. God vormt de mens uit aarde – kwetsbaar, begrensd, eindig. Maar Hij blaast hem ook zijn adem in. Gods eigen levensadem wordt in de mens gelegd.

En toch: dat is niet genoeg.

De mens, omgeven door een prachtige schepping, omringd door dieren waaraan hij namen mag geven – tekens van verwondering en verantwoordelijkheid – blijft alleen. Zelfs met God zo dichtbij is er een gemis. Pas wanneer er een tegenover komt, iemand die hem aankijkt, die hem herkent en erkent, wordt de mens ten volle mens.

De Bijbel leert ons hier iets fundamenteels: Een mens wordt pas zichzelf in relatie. Wij zijn geen solisten. Wij zijn bedoeld als meervoud.

Maar dan verschijnt er een andere stem.

De slang – beeld van dat kleine tegenstemmetje in ons – fluistert wantrouwen. Ze zaait twijfel. “Meent God het wel goed met je? Houdt Hij je niet klein? Zou je niet meer kunnen zijn? Gelijk aan Hem?”

En daar gebeurt het. De mens verliest vertrouwen. Niet alleen in God, maar ook in elkaar. Waar eerst openheid was, komt schaamte. Waar eerst verbondenheid was, ontstaat verwijt. “Niet ik... maar hij.” “Niet ik... maar zij.”

Dat oude verhaal is ons verhaal. Het gaat over grenzen. Over vrijheid. Over verantwoordelijkheid. Want kennis van goed en kwaad geeft macht – maar ook verantwoordelijkheid. En de vraag blijft: kunnen wij die verantwoordelijkheid dragen? Of schuiven wij ze nog altijd door?

Het evangelie brengt ons vandaag naar de woestijn. Ook Jezus wordt door de Geest gedreven – niet naar comfort, maar naar de confrontatie met zichzelf.

Drie bekoringen. Drie spanningen die ook wij kennen. De spanning tussen waardigheid en eerzucht. Je mag iemand zijn. Maar moet je jezelf bewijzen?

De spanning tussen zorg dragen en bezit najagen. Je mag ontvangen. Maar moet je altijd méér? De spanning tussen verantwoordelijkheid en machtszucht.

Je mag invloed hebben. Maar moet je heersen? In elke bekoring kiest Jezus voor vertrouwen. Hij weigert wantrouwen. Hij weigert zichzelf tot middelpunt te maken. Hij kiest de weg van verbondenheid, van zorg, van zegen.

Daar ligt ook onze roeping. Wij zijn geschapen met Gods adem.

Wij zijn bedoeld voor relatie. Wij worden pas mens wanneer wij een zegen worden voor de ander.

De Veertigdagentijd nodigt ons uit om dat kleine tegenstemmetje in ons te herkennen – dat stemmetje van wantrouwen, van angst, van tekort.

Veertigdagentijd en vasten nodigt uit om opnieuw te kiezen voor vertrouwen.

Vertrouwen op God. Vertrouwen op elkaar. Want wie vertrouwt, hoeft niet te grijpen. Wie vertrouwt, hoeft niet te overheersen. Wie vertrouwt, kan geven.

Mens, wie ben je?

Je bent geschapen uit aarde – kwetsbaar.

Je draagt Gods adem – kostbaar.

Je bent geroepen tot relatie – onmisbaar.

En wat is je diepste roeping?

Tot zegen zijn voor elkaar, voor elk ander.

(Hans Devos)

De honger van de wereld voelen:
dat kan ook een bewuste keuze zijn.
Zo ging Jezus de woestijn in,
gedreven door Gods Geest.
Hij weerstond aan de verleiding
om bezit te nemen van de ‘geschonken aarde’,
om als mens brutaal de macht te grijpen.
“De Heer, uw God, zult gij aanbidden
en Hem alleen zult gij dienen”.
Vanuit dat besef wou Hij leven
en zo naar mensen toegaan.
Ook ons zijn die 40 dagen gegeven
om weer ‘honger’ te krijgen,
om de leegte te voelen waarin wij staan,
om weer uit te kijken naar die nieuwe wereld
waarvan profeten getuigen.
Ja, om te zien dat die nieuwe wereld al hier en daar
een beetje werkelijkheid wordt
in mensen en gemeenschappen, zowel hier als ginds
in Noord en Zuid.

Dat God van stenen brood zal maken,
 dat Hij ons behoeden zal voor elke ramp
 en tegenslagen uit de weg zal ruimen...
 Hardnekkig leeft dit godsbeeld voort
 tot in het eerste bidden van ons hart.
 Maar dit is heidendom,
 ruikt naar bezwering en magie.

Het leven van zijn teerbeminde Jezus
 was niet vrijgesteld van leed en pijn.
 Hij heeft het onvermogen gevoeld
 van kleine mensen in verdrukking,
 de beklemmende onmacht gekruisigd te zijn
 in zijn sterkste ledematen.
 En God kwam Hem niet te hulp,
 speelde niet voor dépanneur.
 God bleef zwijgend Hem nabij
 zoals een geliefde doet die mee-lijdt
 en woorden overbodig vindt.
 God bleef doorheen de pijn en de ontredde-
 ring, bleef Hem dragen tot in de dood,
 tot aan de overkant.

Dat God van stenen brood zal maken...
 dat heeft de duivel uitgevonden.
 Maar dat wij voor elkaar
 brood zouden breken
 en pijn zouden delen...
 Dat heeft Jezus ons geleerd.

(Manu Verhulst)

Woorden van geloof:

Ik geloof in God,
 Schepper van hemel en aarde.

Ik geloof ook dat God zijn schepping
 aan ons, mensen, heeft toevertrouwd
 opdat wij zijn werk zouden voortzetten
 en deze aarde voor alle mensen
 bewoonbaar zouden maken.

Ik geloof in Jezus Christus,
 de Verlosser van de wereld.

Ik geloof dat wij uitgenodigd worden
 om mee te werken aan de bevrijding van de mens,
 aan de opbouw van een betere wereld,
 door ons in te zetten
 voor meer levenskansen voor iedereen
 en om Christus' werk verder te zetten.

Ik geloof in de Heilige Geest
 die de mensen tot eenheid wil brengen
 in één grote gemeenschap.

Ik geloof ook dat ik persoonlijk word aangesproken
 om aan deze gemeenschap mee te werken,
 samen met alle mensen van goede wil. Amen.

Voorbeden:

(naar map Broederlijk Delen - BD)

Laat ons bidden voor al wie ooit een misstap heeft begaan:
dat zij oprecht tot inkeer mogen komen
en van de mensen een nieuwe kans krijgen
zodat ze hun talenten kunnen inzetten voor het goede.

Laat ons bidden voor beleidsmakers in de kerk en de samenleving:
dat zij zich niet laten leiden door een hang naar status of bezit,
en hun macht niet misbruiken ten voordele van zichzelf,
zodat ze in alles wat ze doen, handelen in het algemeen belang.

Laat ons bidden voor 'DCI-Palestine', een partner van
Broederlijk Delen, die actief is op de Westelijke Jordaanoever:
dat zij niet ophouden de schendingen van kinderrechten aan
te klagen zodat elk kind de kans op een toekomst krijgt.

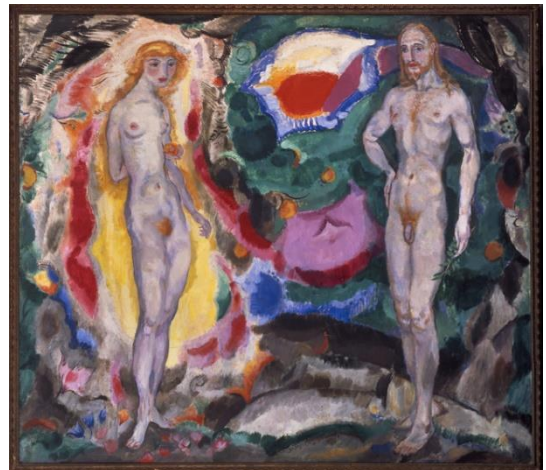
Laat ons bidden voor onze eigen gemeenschap:
dat wij de verleidingen van rijkdom en succes leren doorzien,
en ons net als Jezus dienstbaar opstellen
zodat we bijdragen aan een warmere samenleving.

Vg.: God van rechtvaardigheid en verbondenheid,
schenk ons de kracht om onrecht om te buigen
en maak ons tot mensen die dienstbaar zijn
aan elkaar, vandaag en alle dagen – amen.

Lied: De wijze woorden en het groot vertoon

- ➔ **lied:** <https://www.youtube.com/watch?v=lfaG4LJgTew>
- ➔ **uitleg:** <https://petrus.protestantsekerk.nl/artikel/de-wijze-woorden-en-het-groot-vertoon/>

De wijze woorden en het groot vertoon,
de goede sier van goede werken,
de ijdelheden op hun pauwentroon,
de luchtkastelen van de sterken:
al wat hoog staat aangeschreven
zal Gods woord niet overleven;
Hij wiens kracht in onze zwakheid woont
beschaamt de ogen van de sterken.

Zijn woord wil deze wereld omgekeerd:
dat lachen zullen zij die wenen,
dat wonen zal wie hier geen woonplaats heeft,
dat dorst en honger zijn verdwenen –
de onvruchtbare zal vruchtbaar zijn,
die geen vader was, zal vader zijn;
mensen zullen andere mensen zijn,
de bierkaai wordt een stad van vrede.

Wie denken durft, dat deze droom het houdt,
een vlam die kwijnt maar niet zal doven,
wie zich aan deze dwaasheid toevertrouwt,
al komt de onderste steen boven:
die zal kreunen onder zorgen,
die zal vechten in 't verborgen,
die zal waken tot de morgen dauwt –
die zal zijn ogen niet geloven.

Gebed over de gaven:

naar map BD

Barmhartige en liefdevolle God,
Uw woord stelt ons voor de keuze in wiens dienst wij willen staan:
in dienst van geld en macht of in dienst van bevrijding?
Laat dit brood een teken worden
van onze keuze voor breken en delen
in het voetspoor van Jezus, uw Zoon en onze broeder – amen.

Groot Dankgebed:

(naar: 'Ten hemel schreien' van Peer Verhoeven)

Met hart en ziel danken wij U, God,
die door uw Geest
onze geest voortdurend vernieuwt
opdat wij de wereld
mensvriendelijker zouden maken.
Uw Geest stimuleert ons
om te geloven in Jezus
en Hem te belijden voor alle mensen als de Heer,
als de hoop van de wereld.
Daarom loven wij U met de woorden
die uw Geest ons heeft ingegeven: **Heilig, ...**

Goede God,
uw oud verhaal brengt mensen bij elkaar om te luisteren,
stil te worden en honger te krijgen naar meer.

Wij mogen onze handen uitstrekken om voedsel te nemen
dat Gij ons schenkt: Brood om van te leven.
Wij bidden om uw Geest over deze gaven.

INSTELLINGSVERHAAL

Jezus is gestorven,
maar als zijn vrienden komen we nog altijd bij elkaar.
Dan breken en delen wij, eensgezind.
En we herinneren ons wat Hij deed:
hoe Hij zieken beter maakte
en bevriend was met mensen zonder vrienden.
Hoe Hij kon luisteren en kijken naar de natuur,
hoe Hij begaan was met kinderen
hoe Hij de mensen leerde bidden.
Doen jullie nu zoals Ik het jullie heb voorgedaan.

Door Hem en met Hem en in Hem zal uw naam geprezen zijn,
Heer, onze God, barmhartige Vader, in de eenheid van de heilige Geest,
hier en nu en tot in eeuwigheid. Amen.

Onze Vader:

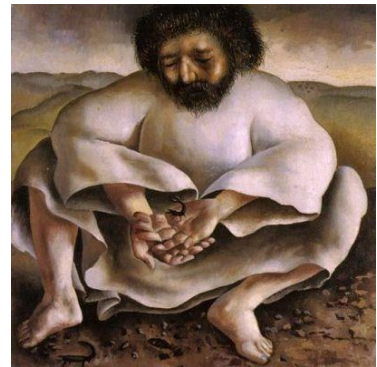
Moge God ons de ogen openen voor wat in het leven werkelijk de moeite waard is.
Daartoe bidden wij tot Hem met de Woorden die Jezus ons heeft geleerd:
Onze Vader,...

Heer, houd de bekoring van machts- en bezitsdrang ver van ons.
Houd ook de bekorende gedachte ver van ons
dat U maar moet rechtekken wat wij, uit ik-zucht, hebben kromgebogen.

Doe ons inzien dat wij te bouwen hebben aan uw Rijk van gerechtigheid en welzijn voor iedereen.
Dan mogen wij verlangend uitzien naar de definitieve komst van Jezus Messias, uw Zoon.
Want van U is het Koninkrijk,...

Vredeswens:

'Thuis', dat is de deur op onze privacy:
het veilig plekje om uit te blazen en onszelf te zijn.
'Thuis', dat is vooral de gezichten van mensen
die in vrede bij elkaar thuis zijn,
die elkaar de ruimte geven om te zingen en te wenen,
om tegelijk zot en serieus te zijn.
Er is ook de thuis die Jezus ooit het huis van zijn Vader
noemde waar heel veel mensen ruimte krijgen
om zichzelf te zijn en met elkaar voluit te leven.
Dat blijft ons grote heimwee: dat vredeshuis met velen...
Moge dat Godshuis van vrede altijd met u zijn.

Lam Gods

Communie

Lied: Jezus, diep in de woestijn (ZJ 331)

https://www.youtube.com/watch?v=Kkz_14GR_D8

Jezus, diep in de woestijn, eenzaam en vol vragen,
voerde daar een zware strijd, veertig lange dagen.

Stenen nam Hij niet voor brood, Hij is niet bezwiken,
ook al was de honger groot, voor zijn tegenspreker.

Alle rijkdom, alle macht lagen in Zijn handen,
als Hij maar een knieval bracht voor zijn tegenstander.

Jezus zei: Ik kniel niet neer, want er staat geschreven:
'Bid alleen tot God de Heer, dien Hem heel je leven'.

Jezus, diep in de woestijn, veertig lange dagen,
bleef het in de zware strijd met Gods woorden wagen.

Slotgebed:

Barmhartige en liefdevolle God,
sterk ons om in de woestijn van onze wereld
te weerstaan aan de verlokkingen van deze tijd
en leer ons dienstbaar te zijn als engelen:
zorgzaam voor kwetsbare mensen,
trouw in het kleine en het grote,
in deze veertigdagentijd en elke dag opnieuw – amen.

Zegen en zending:

Dessertje:

't is vasten ... we proberen aan de verleiding van een dessert te weerstaan.